

Conferència de premsa. D'esquerra a dreta, el president de Llombardia, el president del Lluçanadoc-Rosselló, el president de la Generalitat i el secretari general de la regió del Peloponès.

Cooperació Euromediterrània

Durant una setmana Barcelona ha estat al centre de debats i negociacions sobre la Mediterrània. La Unió Europea, en la seva cimera de Canes, dels dies 26 i 27 de juny, va decidir de dedicar 4.685 milions d'ècus, més una quantitat equivalent en préstecs a través del Banc Europeu d'Inversions, al llarg d'un període de cinc anys, al desenvolupament del que ja s'anomena el "partenariat" mediterrani. Aquesta acció de la Unió Europea, començada a dissenyar als Consells Europeus de Lisboa, Corfú i Essen, es pot qua-

lificar d'innovadora, tant per la magnitud de la partida econòmica com pel nou esperit de relacions en la Mediterrània.

L'objectiu de la Conferència Intergovernamental de la Unió Europea a Barcelona era d'aconseguir que els països de la Unió Europea i els seus socis mediterranis actuïn de manera conjunta, per tal que la Mediterrània esdevingui una zona d'intercanvis i de diàleg que garanteixi la pau, l'estabilitat i el benestar dels qui hi viuen. Aquest objectiu fou assolit amb èxit en aquest primer estadi del projecte, no sols portant a la taula negociadora estats que

tradicionalment han mantingut actituds irreconciliables, sinó també aconseguint que aquests mateixos estats coincidissin en els objectius i en els mètodes per a fomentar les relacions en la Mediterrània.

No obstant això, el "partenariat" euromediterrani exigeix un esforç global, no únicament uns acords entre estats. Sobre aquest principi s'han organitzat diverses iniciatives, entre les quals es destaquen el fòrum civil, que els dies 29 i 30 de novembre va reunir a Barcelona representants de la societat civil mediterrània; el fòrum, organitzat pel Comissionat d'Ac-

MIQUEL GONZÁLEZ

nistració, en tots els nivells, volen participar en la construcció del seu propi futur. La participació no és sols un element de convivència democràtica; també té resultats en l'efectivitat de projectes endegats sobre la base de la inclusió i el consens d'aquells qui tenen objectius generals comuns (aquest mètode s'instaura progressivament en projectes d'organitzacions de gran tradició i credibilitat, com ara el Banc Mundial). La contrapartida d'aquesta major participació pot ser un alentiment del procés de negociació i de definició de projectes comuns, i una dificultat més gran per a arribar al consens. Ara bé, la decisió final també tindrà un nivell de legitimitat més alt i pot ser més efectiva a llarg termini.

Les regions són actors d'aquest procés de cooperació complex i global. Aquesta actitud respon no sols a raons òbvies, com la democratització més elevada dels processos de presa de decisions ja esmentada, sinó a una realitat producte de les responsabilitats polítiques de les regions, competents en alguns àmbits de l'estructura de "partenariat" desenvolupada per la Unió Europea en la seva Declaració i en el Programa de Treball. Les regions són presents en alguna fase del desenvolupament dels projectes de partenariat, ja sigui en la fase de formulació, d'execució o d'evaluació. És així que l'Assemblea de les Regions d'Europa i el Comitè de Regions es van mobilitzar per organitzar una reunió de regions mediterrànies de la Unió Europea.

En primer lloc, la posició de les regions reposa sobre dos pilars fonamentals: l'experiència àmplia de cooperació ja desenvolupada i la voluntat manifestada de consolidar aquest cooperació. Alguns dels projectes de cooperació pilotats o representats per les regions mediterrànies de la Unió Europea presents en la reunió són: ARC-MED (projecte dirigit per Ligúria de cooperació en transports, medi...), MED-PLUS (projecte de cooperació a la Mediterrània septentrional organitzat per la Conferència de Regions Perifèriques i Marítimes d'Europa, en la qual Catalunya coordina els transports), IMEDOC (associació de les Illes de la Mediterrània Occidental: Balears, Còrsega i Sardenya), Route des Hautes Technologies, Charte du Bassin Méditerranéen, i alguns més. A Catalunya, la participació de la Generalitat en aquests projectes és coordinada i impulsada pel Comissionat d'Actuacions Exteriors.

D'una altra banda, l'ARE va constituir

una comissió sobre cooperació nord-sud, que centra en la Mediterrània una de les seves línies d'actuació, tal com reflecteix la declaració aprovada a Madrid el mes d'abril d'enguany. En aquest mateix sentit, dins el Comitè de les Regions s'ha constituït un Intergrup de Regions Mediterrànies que, precisament en la darrera reunió plenària del Comitè, va presentar una important resolució, que fou aprovada, sobre política mediterrània.

La Conferència de Regions del dia 26 no persegueix, de cap manera, de constituir-se en una nova iniciativa que dupliqués els projectes o estructures ja existents. Els seus objectius tenien un altre sentit. En primer lloc, aconseguir que una part del fons que la Unió Europea va decidir de destinar al "partenariat" mediterrani en la cimera de Canes es destini a projectes regionals, gestionats per les regions. El segon objectiu era de caire institucional. En el projecte de declaració final de la Unió Europea el rol de les regions en la construcció del "partenariat" mediterrani no hi era explícitament consignat. Com a resultat de la reunió de regions es van aprovar un seguit de propostes d'esmenes a la declaració intergovernamental que foren presentades al president de la Conferència. En la versió final aprovada de la declaració, s'hi explicita clarament el rol de les regions, i el de la societat civil, com a actors en la construcció del "partenariat" a la Mediterrània. Això es pot considerar un gran èxit de la política regional, no sols per la seva capacitat d'actuació, sinó pel que significa de reconeixement de la seva activitat en aquest àmbit.

Aquesta iniciativa responia a arguments evidents de participació de les regions en els processos polítics i en la interpretació del sentiment que palesen la Declaració de Madrid del mes d'abril d'enguany, obra de la Comissió III de l'ARE, i la Resolució aprovada pel Comitè de les Regions el dia 16 de novembre a iniciativa de l'Intergrup Mediterrani.

Aquesta setmana mediterrània de Barcelona és un exemple d'establiment de xarxes de diàleg. Com més se n'obrin, i a més nivells, millor. La Mediterrània ha actuat des de fa molt de barrera, no de via de comunicació. Els pobles que l'envolten són molt diversos, però comparteixen alhora valors, necessitats i objectius comuns. Aquesta realitat s'ha fet palesa en els esdeveniments que han reunit la societat civil, el fòrum civil Euromed, el fòrum d'Organitzacions No Governamentals i la

errània

tuacions Exteriors, que es va fer el diumenge dia 26 al Palau de la Generalitat i que va reunir els presidents representants de catorze regions mediterrànies de la Unió Europea. Igualment; el fòrum alternatiu d'Organitzacions No Governamentals; i el fòrum de ciutats mediterrànies. Aquestes reunions responen a la força de la societat civil i de les regions a l'hora de desenvolupar un "partenariat" descentralitzat i que respongui a les vertaderes necessitats de la Mediterrània.

Aquesta setmana mediterrània de Barcelona ha fet palès que la societat i l'admi-

El paper de les regions

La Conferència Intergovernamental de Barcelona sobre la Mediterrània suscita dos comentaris. D'una banda l'èxit que representa la signatura, per tots els participants, de la Declaració final i del Programa de Treball. D'una altra, l'enorme ambició del procés que genera.

L'esforç exigeix el concurs de tots els actors. Així, el govern de la Generalitat ha impulsat durant aquests dies dues iniciatives: el Fòrum Civil Euromed, que reuneix les nostres societats civils, i un encontre de regions mediterrànies de la Unió Europea, tingut la vigília de la Conferència, el dia 26 de novembre.

Aquest encontre ha adreçat a la Conferència un triple missatge:

—Un recordatori del dinamisme que les regions han demostrat en la cooperació entorn de la Mediterrània. Avui molts projectes de cooperació es desenvolupen cohesionant un espai d'interessos coincidents a la riba nord del Mare Nostrum, amb vocació d'obrir-se al sud i d'implicar-l'hi.

—L'explicitació del convenciment de les regions sobre la necessitat d'un esforç global per a tirar endavant el programa de treball aprovat a Barcelona. La seva ambició supera àmpliament un mer

MIQUEL GONZÁLEZ

Jordi Pujol i Manuel Chaves al començament de la reunió. A l'esquerra, Pujol i Llibert Cuatrecasas, comissionat per a Actuacions Exteriors.

projecte entre governs i, de fet, la clau del seu èxit depèn sobretot de la resposta del conjunt de la societat europea i mediterrània.

—La predisposició de les regions, en la línia del que ja hem fet, d'implicar-nos molt directament en el diàleg euromediterrani i d'esdevenir-ne actors de primer ordre. En conseqüència, la nostra petició a la Conferència és de ser considerats, en els documents finals, dins el "partena-

riat" euromediterrani, corregint així una llacuna del projecte intergovernamental.

La Declaració final aprovada recull la nostra posició i ens situa en la possibilitat i en el repte de contribuir a crear una dinàmica de cooperació entorn de la Mediterrània. Des de la Generalitat estem convençuts que les regions assumirem la feina, amb eficàcia i entusiasme, per un projecte que ens situa de ple en el segle XXI.

J. Ll.

MIQUEL GONZÁLEZ

Vista del port Olímpic de Barcelona. Embarcacions tradicionals mediterrànies, de vela llatina i al fons, les torres de la Vila Olímpica.

reunió de ciutats. Totes aquestes reunions han fet palès que la diversitat no és incompatible amb la cooperació, el diàleg i el progrés comú.

L'existència d'una multiplicitat de xarxes de comunicació, a diferents nivells, és una estratègia per a facilitar el manteniment del diàleg. En alguna ocasió el diàleg interstatal, per les seves característiques, pot ser més compromès. És llavors que els teixits de la societat civil i dels diversos nivells administratius poden continuar desenvolupant els seus projectes de cooperació econòmica, cultural, educativa, sanitària, etcètera. Paral·lelament, no sols el diàleg entre el nord i el sud ha augmentat, sinó que també se n'ha vist beneficiat el diàleg entre els països de les ribes meridional i occidental de la Mediterrània. Una dinàmica de cooperació ha nascut a Barcelona, un projecte que té en compte —i hi participen— tots aquells qui en seran els beneficiaris.

Joaquim Llimona

*Director de l'Àrea d'Europa
Comissionat per a Actuacions Exteriors*